

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Orientación Familiar en Contextos Socioeducativos		Código	652546016
Titulación	Máster Universitario en Estudios Avanzados sobre a Linguaxe, a Comunicación e as súas Patoloxías			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Pérez Crego, María Cristina	Correo electrónico	cristina.pcrego@udc.es	
Profesorado	Pérez Crego, María Cristina	Correo electrónico	cristina.pcrego@udc.es	
Web				
Descripción xeral	En este curso pretendemos que o estudiante do mestrado se familiarice coa orientación familiar; que coñeza a súa conceptualización, principios, funcións, así como o valor da escola e a familia como axentes clave no apoio á diversidade do alumnado. Así mesmo, os/as discentes coñecerán as características da metodoloxía científica co fin de comprender a investigación en educación e no eido familiar.			

Competencias / Resultados do título				
Código	Competencias / Resultados do título			
A1	Los estudiantes podrán llevar a cabo la evaluación de trastornos específicos del lenguaje oral, tales como las disartrias, alteraciones del lenguaje en el envejecimiento y trastornos degenerativos, las alteraciones del lenguaje en enfermedades mentales, trastornos del espectro autista, etc			
B7	Los estudiantes conocerán las características diferenciales de la intervención en el lenguaje y la comunicación en los ámbitos familiar, escolar, clínico y asistencial.			
C3	Dominar la expresión y la comprensión de forma oral y escrita de un idioma extranjero			

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe				Competencias / Resultados do título
Discutir críticamente las publicaciones científicas.				AI1 BI6 CI2
Diseñar un informe científico que implique definir un problema de investigación, las hipótesis y variables asociadas, así como definir el diseño, la muestra y su modo de selección, las herramientas de recogida de datos y su consecuente análisis y discusión.				
Integrar los conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios				

Contidos		
Temas	Subtemas	
1-Conceptualización, fundamentos e principios da orientación familiar.	1.1 O concepto de familia.	
	1.2 A orientación familiar.	
	1.3 Fundamentos da orientación familiar.	
	1.4 Principios da orientación familiar.	
	1.5 O proceso de investigación.	
2-Función e perfil do/a orientadora familiar no contexto da avaliación.	2.1 Funciones do/a orientador/a familiar.	
	2.2 Rol e perfil do orientador/a familiar.	
	2.3 Investigación na orientación familiar.	

3-Valoración psicoeducativa no ámbito da comunicación e a lingua xe.	3.1 Tipos de modelos en orientación familiar. 3.2 A entrevista. 3.3 Técnicas aplicadas á orientación familiar.
4-A atención á diversidade do alumnado con dificultades de comunicación e as relacións familia-escola.	4.1 A atención á diversidade. Conceptualización e exemplos. 4.2 A familia como axente clave de desenvolvemento e apoio. 4.3 A escola como axente clave de desenvolvemento e apoio

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 B7 C3	15	5	20
Portafolios do alumno	A1 B7 C3	15	5	20
Aprendizaxe colaborativa	A1 B7 C3	11	0	11
Presentación oral	A1 B7 C3	3	5	8
Sesión maxistral	A1 B7 C3	16	0	16
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos.
Portafolios do alumno	Elaborarase un portafolio sobre as actividades realizadas no aula. Cada una das partes do traballo a realizar será abordada teoricamente nas sesións expositivas previamente a fin de que o traballo sirva para reforzar os contidos teóricos, e sexan un apoio para a elaboración do traballo práctico por parte do/da estudiante. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conciuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Presentación oral	Exposición verbal a través da que o alumnado e o docente interatúan dun modo ordenado onde, nun primeiro momento, o grupo expón o seu traballo e, en segundo lugar, a docente poderá proponer cuestións, solicitar aclaracións de certos aspectos de forma dinámica.
Sesión maxistral	Exposición oral por parte da docente na que se traballarán os contidos que conforman o marco teórico, complementada co uso de presentacións e medios audiovisuais, así como da introdución de cuestións dirixidas ao alumnado en forma de actividades de aula, coa fin de que a aprendizaxe teña un carácter más dinámico e permita a participación do alumnado. A estrutura das sesións maxistrais rexererase pola orde establecida nos contidos de aprendizaxe, introducindo teoricamente cada un dos temas e subtemas; ofrecerase ao alumnado bibliografía e documentación adicional para afondar no tema; e o traballo teórico complementarase en cada sesión coas actividades que se levarán a cabo correspondentes ás fases do proceso de investigación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Portafolios do alumno	Para desenvolver as actividades que se encomandan na materia, os/as estudiantes contarán co apoio do docente. Para isto, se realizarán tutorías tanto presenciais como virtuais e poderán formularse as dúbihdas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 B7 C3	A lo largo de las sesiones se irán desarrollando de forma teórica y práctica diferentes actividades sobre los contenidos de la materia. El alumnado deberá desenvolver esos contenidos de forma escrita. Será entregado en la fecha indicada por la docente el primer día de clase.	100

Observaciós avaliación

Primeira
oportunidade:

(a) Alumnado asistente: o que cumpra co requisito de asistencia dun 80% das sesións. Será avaliado seguindo os criterios propostos para a "Avaliación" da materia, sendo necesario que realice e supere as distintas actividades do portafolio.

(c) Alumnado non asistente: aquel que non cumple una asistencia mínima do 80%. Será avaliado unicamente a través dunha proba mixta, esta proba conterá dúas partes, unha delas (50%) referida a preguntas sobre os contidos prácticos da materia e a outra (50%) na que se evalúen os contidos teóricos con preguntas obxectivas. Debe acadar o 50% da calificación en cada unha das metodoloxías de avaliação para superar a materia.

Os traballos serán entregados fundamentalmente en formato digital, e nos casos que a entrega sexa en papel este deberá ser reciclado, evitándose o uso de plásticos. Ademais recoméndase a utilización dunha linguaxe non sexista e non discriminatoria.

Ante a detección de conductas indebidas realizadas polo alumnado no eido académico, no Regulamento disciplinar do estudiantado da UDC se establece a:

Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederáse a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Segunda
oportunidade:

O alumno fará unha única proba na data do exame oficial. Para superar a materia necesitará obter polo menos 5 puntos sobre os 10 posíble.

Fontes de información

Bibliografía básica	Ciscar Cuñat, E. (2009). Orientación familiar de la capacidad a la funcionalidad. Tirant lo Balnc Bofarull, Ignasi de. (2013). Fortalezas y competencias de la familia: bases para la orientación y mediación familiar. Universitat Internacional de Catalunya Loizaga, F. (2016). Evaluación del apego-attachment y los vínculos familiares : instrumentos para el diagnóstico familiar en la infancia y la adolescencia. CCS López, Larrosa. S. (2009). La relación familia-escuela: guía práctica para profesionales. CCS Martínez González, M. de C. (2009). Orientación familiar: contextos, evaluación e intervención. Sanz y Torres Phil Wood, J. S. (2017). Investigar en educación: conceptos básicos y metodología para desarrollar proyectos de investigación. Narcea Smull, E., Wachtel., J., Wachtel, T. y Bethlehem, PA. (2013). El poder de la familia : involucrando a las familias y colaborando con ellas. International Institute for Restorative Practices Álvarez González, M. y Bisquerra Alzina. R. (2012). Orientación educativa: modelos, áreas, estrategias y recursos. Wolters Kluwer Boris Cyrulnik y Marie Anaut (Coords.). (2018). Resiliencia y adaptación: la familia y la escuela como tutores de resiliencia. Gedisa. Bazán Ramírez,A., Castellanos Simons,D. y Limón Fernández, A. (Coord.) (2015). Familia-escuela-comunidad. II, Investigación en psicología y educación. Universidad Autónoma del Estado de Morelos López Larrosa, S. y Escudero Carranza, E. (2013). Familia, evaluación e intervención. CCS
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías